

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

۲۰۲۳/۰۵/۰۶

یونس نگاه

تفاوت نگاه امریکا و کشورهای منطقه و تداوم بلاتکلیفی

زمانی یکی از مذاکره‌کنندگان طالب در دوحه در پاسخ به تاکید نمایندگان امریکا بر تسریع مذاکرات و این‌که اگر باهم بموقع به نتیجه نرسند، طالبان فرصت‌های مهمی را از دست خواهند داد، گفته بود که شما ساعت را در اختیار دارید و طالبان زمان را. مذاکره‌کنندگان طالب از محدودیت‌های زمانی امریکایی‌ها در اخذ نتایج فوری و قابل استفاده برای تبلیغات انتخاباتی، برای کسب امتیازات بهره می‌گرفتند. برخی کشورهای منطقه نیز از عجله امریکا برای رسیدن به نتایج فوری، استفاده می‌کردند و با مشوره و حمایت‌های دیپلماتیک و نظامی از طالبان، تلاش داشتند هزینه مذاکرات را برای امریکا سنگین‌تر کنند. حالا به نظر می‌رسد معادله معکوس شده است. اکنون امریکا و متحدانش در برخورد با بلاتکلیفی در افغانستان، زمان را در اختیار دارند و در مقابل، طالبان و کشورهای همسایه‌ای که چشم‌په‌راه درو کاشته‌هایشان در کرت طالبان، روزها و ماه‌ها را می‌شمارند و دوست دارند زودتر گفت‌وگوها با طالبان بر سر «حکومت همه‌شمول» و رسمیت اداره آن گروه به نتیجه برسد.

در عین حال خطر عاجل تجمع گروه‌های تندرو و تروریستان بین‌المللی در خاک افغانستان و هر گونه بی‌ثباتی ناشی از ادامه حاکمیت نامشروع طالبان، کشورهای منطقه را بیش از دیگران متأثر می‌سازد. تاثیر کاهش فعالیت اقتصادی در افغانستان و هجوم مهاجران به پاکستان و ایران در دو سال اخیر، برای آن دو همسایه هزینه‌هایی را در پی داشته است و دوام این وضعیت برای مدت طولانی خطرات بسیاری در پی خواهد داشت. چین و کشورهای آسیای میانه نیز چشم‌په‌راهند تا این چاله از مسیر تجارت و ترانزیت‌شان برداشته شود. هنوز امریکا و متحدانش مبالغی را برای حفظ وضعیت موجود مصرف می‌کنند، ولی آن مبالغ با آنچه چین، ایران، پاکستان، روسیه و کشورهای منطقه از بی‌ثباتی در افغانستان می‌کشند، مقایسه‌شدنی نیست.

علت این‌که نشست‌های منطقه‌ای در مورد افغانستان به تکرار برگزار می‌شود و نتیجه‌ای در پی ندارد، در همین تفاوت نگاه بازیگران اصلی منطقه و جهان نهفته است. بی‌حوصلگی کشورهای منطقه آشکار است. ایران با وجود تفاخر به روابط ویژه‌اش با طالبان و حمایت‌های بی‌دریغ استخباراتی و تبلیغاتی از امارت آن گروه، هرازچندگاهی لب به شکایت می‌گشاید و ناراضی‌اش را از ادامه وضعیتی که در آن ناف طالبان هنوز به مساعدت‌های امریکا و متحدانش بند است و ایرانی‌ها نمی‌توانند بدون هراس در داخل افغانستان سرمایه‌گذاری و «کار» کنند، ابراز می‌دارند، و از این‌که پس از برگشت طالبان نتوانسته‌اند از غنیمت آب و بازار افغانستان بهره چندانی ببرند، ناراضی‌اند. به‌خصوص در مورد آب، بارها غالمغال و هشدار مقامات ایرانی به رسانه‌ها افتاده است.

پاکستان نیز ادامه این وضعیت را که هر روز گروه‌گروه مردم افغانستان، کشور را به قصد خاک این کشور ترک بگویند، از راه‌اندازی پروژه‌های کلان انتقال نفت، گاز و برق و هموار شدن راه‌های ترانزیت خبری نباشد و با گذشت زمان بلاهایی را که سال‌ها پرورده بود به جان خودش بیفتد، لذت نمی‌برد. ایجاد اداره‌ای گوش‌به‌فرمان و آماده همکاری در انتقال انرژی از آسیای میانه و برخی محصولات از پاکستان به آنجا، ایده‌آل پاکستان برای افغانستان است. تا زمانی که امارت طالب رسمیت نیابد، آن کارها انجام نخواهد شد. از همین رو، پاکستان چنان‌که در ماه‌های نخست حاکمیت طالبان شادی خود را پنهان نمی‌توانست، پس از آن نیز به‌طور دوام‌دار برای تثبیت اداره طالبان تلاش ورزیده است. همین‌گونه چین و دیگر کشورهای منطقه از ادامه این وضعیت ناراضی‌اند و روز و ماه می‌شمارند. امریکا اما ساعت را به گردن گروه طالبان و دوستان منطقه‌ای‌اش انداخته و دورتر از معرکه منتظر زمان مناسب نشسته است.

این اولین بار نیست که مردم ما در چنین باتلاقی گیر افتاده‌اند. تاریخ چند دهه اخیر، پر از افتادن از این چاله به آن چاله بوده است. متأسفانه امید از غنیمت‌خواران داخلی و خارجی نمی‌توان داشت. نشست‌های منطقه‌ای و بین‌المللی به دلیل غیبت طرف داخلی که از مردم نمایندگی کند، در بهترین حال می‌تواند بحران را به‌طور موقت مهار کند یا آن را از یک مرحله به مرحله دیگر عبور دهد؛ اما پایان وضعیت بحرانی، نیازمند تدابیر داخلی است. باید روزی به این چشم‌په‌راهی به مذاکرات خارجی‌ها بر سر آینده کشور پایان داده شود و تقویم و زمان تحولات کشور به اختیار خود افغان‌ها باشد.

د پاپو شمیره: له 1 تر 1

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پزوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولی